Nota Sociaal Domein Iedereen kan meedoen

Tussenevaluatie 2025

Inleiding

In de nota sociaal domein ‘Iedereen kan meedoen’ heeft de gemeenteraad van Gouda ambities en opgaven voor beleidsuitvoering in het sociaal domein vastgesteld. Zoals was afgesproken is tussentijds in 2022/2023 de voortgang van de beleidsopgaven geëvalueerd en bijgesteld mede in relatie tot de actuele ontwikkelingen in het sociaal domein. Hiervoor is destijds een addendum opgesteld, waarin per beleidsthema nieuwe of versterkte beleidsopgaven waren uitgewerkt. Op 12 april 2023 heeft de gemeenteraad de beleidsnota sociaal domein ‘Iedereen kan meedoen’ geactualiseerd met het addendum op de nota.

Kijkend naar de inhoud van de geactualiseerde beleidsopgaven uit 2023 staat het Goudse sociaal domein er goed voor. Het college is sinds 2023 voortvarend aan de slag gegaan met de opgaven en de resultaten hiervan worden steeds beter zichtbaar. Tegelijkertijd ziet het college ontwikkelingen die aanleiding geven tot zorg: de middelen die vanuit het Rijk beschikbaar worden gesteld, zijn niet genoeg om de kosten van het sociaal domein te dekken. Daarnaast merkt het college in de uitvoering van beleid dat steeds vaker niet genoeg personeel is om de taken uit te voeren. Deze ontwikkelingen vragen om het maken van keuzes: wat voor gemeente kan Gouda zijn voor haar inwoners?

Bij het vaststellen van de beleidsnota sociaal domein ‘Iedereen kan meedoen’ inclusief het addendum op 12 april 2023 is tussen het college en de gemeenteraad de afspraak gemaakt, dat de gemeenteraad na twee jaar opnieuw een tussenevaluatie ontvangt. Daarnaast is toen afgesproken dat gemeenteraad jaarlijks bij de 2e bestuursrapportage de rapportage Sturen op het sociaal domein ontvangt (de rapportage uit oktober 2024 is bij de stukken bijgevoegd). Hierin wordt de voortgang op de opgaven uit de beleidsnota gemonitord. Op basis van de tussenevaluatie kan de gemeenteraad besluiten tot bijstelling van beleid of de vorming van nieuw beleid. Met de voorliggende tussenevaluatie geeft het college inzicht in wat er gedaan en bereikt is met de versterkte of nieuwe beleidsopgaven. In deze tussenevaluatie is het addendum leidend. Hierin is in 2023 door de gemeenteraad de nieuwe koers bepaald. Daarom worden de versterkte en nieuwe opgaven die toen zijn geformuleerd, nu geëvalueerd. Hierbij is het belangrijk om op te merken dat de inzet van het college in het sociaal domein veel breder is dan de onderwerpen die opgenomen zijn in deze evaluatie.

Leeswijzer
De tussenevaluatie begint met een kernachtig overzicht van de stand van zaken van de herijkte opgaven uit het addendum. Hierna wordt per opgave een korte toelichting gegeven.
Per opgave uit het addendum is eerst genoemd wat het gestelde doel was. Daarna is kort beschreven wat er per doelstelling is bereikt. In het overzicht hieronder is een onderscheid gemaakt tussen opgaven die zijn afgerond sinds de vaststelling van het addendum in 2023 (groen), de opgaven die sindsdien zijn gestart en lopen (blauw) en opgaven die voor 2023 al liepen en nog steeds lopen (roze).

●	AFGEROND
●	GESTART EN LOPEND
●	CONTINU PROCES

THEMA: IEDEREEN KAN MEEDOEN IN EEN INCLUSIEVE EN SOCIALE STAD	STATUS
Doorontwikkelen van het Werkgevers Service Punt en Werkcafé	●

Doorontwikkelen van de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie	
Focus op klantgroep 3 van de Participatiewet in relatie tot het Talentenplein en het Werkgevers Service Punt	
Verbreden van de inzet loonkostensubsidie en aanpassen van de re-integratieverordening	
Intensiveren begeleiding klantgroep 4	
THEMA: INZETTEN OP KANSENGELIJKHEID EN PREVENTIE	**STATUS**
Starten met de uitvoering van het Programma Buurt aan Zet	
Starten met de uitvoering van het Programma Gezond en Actief Leven Akkoord	
Toegankelijk maken van huiswerkbegeleiding voor alle Goudse kinderen	
Ophogen van de inkomensregelingen naar 130 procent van de bijstandsnorm	
Uitvoeren van de regionale centrumtaak laaggeletterdheid inclusief de impactmeting	
Voortzetten van het Taalakkoord	
Voortzetten van Direct Duidelijk	
Uitbreiden van het taalaanbod in samenwerking met het Taalhuis	
Duale aanpak en routes inburgering	
THEMA: PASSENDE ZORG EN ONDERSTEUNING	**STATUS**
Starten met de (voorbereiding op de) uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd	
Hanteren van een Realistische Reeks voor de Wmo-begroting en het uitvoeren van maatregelen als onderdeel van het programma Sturen op zorg voor nu en straks	
Realiseren van een lokaal plan rondom het landelijke programma Wonen, ondersteuning en zorg voor ouderen	
Ontwikkelen van het Odensehuis (de Buurvrouw Zoutman) en het uitvoeren van Mockingbird als onderdeel van hetc mantelzorgbeleid	
THEMA: INTEGRALE DIENSTVERLENING SOCIAAL DOMEIN	**STATUS**
Starten met het uitvoeren van het Programma doorontwikkeling integrale uitvoeringsorganisatie: casemanagement en regie	

Iedereen kan meedoen in een inclusieve en sociale stad

Ontwikkeling Werkgevers Service Punt en Werkcafé

Wat hebben we afgesproken in het addendum?

- De consulenten werk en de adviseurs van het Werkgevers Service Punt (WSP) werken intensiever samen.
- Werkgevers krijgen extra ondersteuning, bijvoorbeeld via functiecreatie en open hiring.
- Verdere samenwerking van de partijen in het Werkcafé op weg naar één loket voor alle vragen rond werk en ontwikkeling.

Wat hebben we bereikt?

De regionale werkgeversdienstverlening via het WSP staat goed op de kaart. De samenwerking met partijen die aangesloten zijn bij het Werkcafé is versterkt. Het kabinet wil dat in alle 35 arbeidsmarktregio's een Werkcentrum komt per 1 juli 2026, zodat mensen en bedrijven door heel Nederland weten waar ze in de buurt kunnen aankloppen voor werk, de juiste scholing of geschikt personeel. Hier kan iedereen zonder afspraak terecht en ondersteuning krijgen, ongeacht de hulpvraag of uitkering die iemand heeft. Het WSP zal definitief opgaan in het Regionale Werkcentrum Midden- Holland per 1 juli 2026. De opening van het regionale Werkcentrum staat vooralsnog gepland op 1 januari 2026.

In Midden-Holland wordt al voorgesorteerd op het Werkcentrum met het Werkcafé. De samenwerking binnen het Werkcafé is geïntensiveerd. Hierdoor kunnen inwoners en werkgevers uit de arbeidsmarktregio Midden-Holland al op één plek terecht met al hun vragen op het gebied van werk en scholing. Het Werkcafé vindt elke dinsdagochtend plaats in het Huis van de Stad (en op andere dagen in de andere regiogemeenten) en blijft plaatsvinden tot het Werkcentrum officieel wordt geopend.

Ontwikkeling Doorstroompunt (voorheen Regionale Meld- en Coördinatiefunctie)

Wat hebben we afgesproken in het addendum?

- We bereiden ons voor op de uitbreiding van het Doorstroompunt (voorheen Regionale Meld- en Coördinatiefunctie) per 2025.
- Versterken van de samenwerking tussen scholen, Doorstroompunt en de Sociale Diensten.

Wat hebben we bereikt?

De uitbreiding van het Doorstroompunt is landelijk uitgesteld naar 1 januari 2026. De wettelijke basis hiervoor is het wetsvoorstel 'Van school naar duurzaam werk'. Met het wetsvoorstel van school naar duurzaam werk krijgen scholen, Doorstroompunten en gemeenten (als zijnde verantwoordelijk voor de uitvoering van de Participatiewet) meer mogelijkheden om jongeren tot 27 jaar te ondersteunen bij de overgang van school naar werk en het behoud van werk bij (dreigende) werkloosheid. Hiervoor zullen zij gezamenlijk een Regionaal Programma moeten opstellen.

De voorbereidingen zijn wel gestart in samenwerking met het Doorstroompunt, mboRijnland, regiogemeenten, en andere regionale partners in opmaat naar 2026. Samen met de partners wordt geschreven aan het Regionaal Programma dat in 2026 zal ingaan.
Ook is de samenwerking in 2024 tussen deze partners versterkt en weten de partners elkaar goed te vinden.

Focus klantgroep 3 van de Participatiewet in relatie tot het Talentenplein en het WerkgeversServicePunt

Wat hebben we afgesproken in het addendum?

- Promen zet via het Talentenplein eerder ondersteuning in bij inwoners met een intensieve begeleidingsvraag (klantgroep 3).
- Het WSP richt zich ook meer op deze groep om de meest passende route naar werk vorm te geven.

Wat hebben we bereikt?

Promen ontwikkelde speciaal voor klantgroep 3 het Talentenplein voor intensieve begeleiding. Het Talentenplein werd begin december 2023 officieel geopend. Op het Talentenplein wordt gebruik gemaakt van innovatieve diagnose-instrumenten om mensen te helpen hun weg te vinden naar werk en scholing. Om hun talent te ontdekken en tot ontwikkeling te brengen. Na een intake op het Talentenplein volgt een objectieve nulmeting (assessment) die richting geeft aan het activeringstraject of het traject richting werk in de basisroute, de branche- of de uitstroomroute. Daarna wordt de Talentenreis voor de cliënt samengesteld. De routes zijn speciaal ontwikkeld voor de groep met de grootste afstand tot de arbeidsmarkt (maar die wel kunnen werken) om hen stapjes te laten zetten richting de arbeidsmarkt. De eerste 40 Goudse inwoners hebben de route doorlopen of zijn daar nog mee bezig. Hun ervaringen zijn positief.

Het WSP richtte zich ook meer op klantgroep 3 om de meest passende route naar werk vorm te geven. Speciaal voor deze klantgroep zijn specifieke Ontdek-je-Talent-dagen en Banenmarkten georganiseerd.

Inzet loonkostensubsidie en aanpassing re-integratieverordening

Wat hebben we afgesproken in het addendum?

- We onderzoeken hoe loonkostensubsidie breder ingezet kan worden.
- We nemen dit mee in de aanpassing van de re-integratieverordening.

Wat hebben we bereikt?

In samenwerking met Promen worden loonwaardebepalingen uitgevoerd en worden inwoners via Promen ingeschreven in het Doelgroepregister. Daarnaast wordt de loonkostensubsidie voor werkgevers die werknemers met een arbeidsbeperking in dienst nemen nu in de hele arbeidsmarktregio op dezelfde wijze uitgevoerd.

In de meest recente Re-integratieverordening (2023) is een nieuwe vorm van loonkostensubsidie opgenomen, voor niet-arbeidsbeperkte werkzoekenden die 12 of 24 maanden werkzoekend zijn. Deze vorm van loonkostensubsidie wordt bekostigd vanuit de re-integratiemiddelen.
Gemeente Gouda zette loonkostensubsidie meer in dan landelijk gemiddeld. Dit blijkt uit een vergelijking met de Divosa benchmarkgemeenten en de vergoeding vanuit de BUIG die de uitgaven aan loonkostensubsidie van het voorafgaande jaar ruim dekte. In Gouda zijn in vergelijking met andere gemeenten dus relatief veel inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt ondersteund met loonkostensubsidie.

Intensiveren begeleiding klantgroep 4 van de Participatiewet

Wat hebben we afgesproken in het addendum?

- We ondersteunen vanaf 2023 inwoners uit klantgroep 4 groepsgewijs 18 maanden lang met evidence based methodieken met als doel dat zij actiever worden in de samenleving en hun sociaal netwerk vergroten.

Wat hebben we bereikt?

In april 2023 startten twee consulenten participatie met het intensief begeleiden van 120 van de ongeveer 600 cliënten uit klantgroep 4. De cliënten werden gedurende 18 maanden frequent, persoonlijk en intensief begeleid via de FIP methode van de Erasmus Universiteit en hadden minimaal 6 gesprekken in die tijd. De consulenten participatie werkten nauw samen met de consulenten op de andere domeinen en met maatschappelijke partners.

Begin december 2023 is een eerste voorlopige tussenstand opgemaakt. Hieruit bleek dat cliënten terecht in deze klantgroep zijn ingedeeld en echt niet konden werken. De stap naar participatie (dagbesteding, vrijwilligerswerk etc.) blijkt voor hen heel groot. Bijvoorbeeld omdat de juiste match niet kon worden gemaakt, door barrières in de persoon gelegen of door het ontbreken van de juiste begeleiding op de participatieplek. Uit de tussentijdse resultaten bleek tot slot, dat de meeste cliënten de begeleiding en persoonlijke aandacht van de consulenten participatie als zeer positief ervoeren. Het zorgt voor meer vertrouwen en rust bij de cliënten. In maart 2025 ontvangt de gemeenteraad de evaluatie van de inzet van de consulenten participatie, kwantitatief en kwalitatief.

Inzetten op kansengelijkheid en preventie

Programma Buurt aan Zet

Wat hebben we afgesproken in het addendum?

- We starten vanaf 2023 met een langjarige en integrale buurtaanpak samen met bewoners en professionals in de stad.

Wat hebben we bereikt?

Eind 2023 is Buurt aan Zet officieel van start gegaan in de buurt Oud-Achterwillens. In het afgelopen jaar zijn eerste stappen gezet in het contact met bewoners. Het gaat hierbij vooral om het activeren en versterken van de sociale cohesie in de buurt. Voor drie dagen in de week is er een buurtverbinder actief en zijn naar wens van de bewoners fietsnietjes geplaatst. De bewoners geven aan dat zij het afval en grofvuil op straat het grootste probleem vinden. Een aantal bewoners heeft een werkgroep gevormd en samen met de buurtverbinder en medewerkers van de woningcorporatie en gemeente een plan uitgewerkt. Elke bewoner uit de werkgroep adopteert de buitenruimte van een of twee flats en zorgt dat deze schoon blijft. Zo nodig spreken zij daar andere bewoners op aan. Er zijn ook met en vanuit bewoners diverse andere activiteiten gestart. Bijvoorbeeld een wandelclub, een fotoproject en een activiteit onder begeleiding van Gouda Bruist waarbij de buitenruimte van het buurthuis De Bühne een opknapbeurt krijgt. Hierbij zijn eveneens de woningcorporatie en de gemeente betrokken, maar zijn de bewoners en kinderen uit de buurt aan zet. Ook zijn medewerkers van de gemeente uit verschillende domeinen en netwerkpartners door Gouda Bruist opgeleid in ABCD community building. In mei 2024 heeft het college het Uitvoeringsplan Buurt aan Zet 2024-2025 vastgesteld.

Programma Gezond en Actief Leven Akkoord

Wat hebben we afgesproken in het addendum?

- We benutten de kansen die het GALA biedt om de inzet op preventie te verstevigen en meer samenhang te creëren tussen de verschillende beleidsterreinen. Hiervoor komt in 2023 een integraal plan met specifieke aandacht voor ouderen.

Wat hebben we bereikt?

In Gouda hebben we sinds 2023:

- Een start gemaakt met de ketenaanpakken Valpreventie, Kind naar Gezonder Gewicht en Gecombineerde Leefstijlinterventie;
- De ketenaanpakken Kansrijke Start en Welzijn op Recept voortgezet en uitgebreid;
- Vanuit de verschillende geldstromen van het GALA financiële middelen gereserveerd voor ouderen. Daarmee is gericht begonnen met stadsgesprekken, een bewustwordingscampagne en bredere inzet voor en met senioren;
- Aansluiting gemaakt met het Integraal Zorgakkoord (IZA) op de thema's sociale basis/wijkgericht werken, valpreventie, mentale gezondheid;
- Diverse acties ondernomen om bestaande trajecten en beleid te versterken (Living Labs, mentale gezondheid, aandacht voor sporten en bewegen bij groepen die nu de beweegnorm onvoldoende halen) of op te zetten zoals de Gezonde Buurt in Korte Akkeren (een investering om met mensen de buurt beweegvriendelijker te maken), Nu Niet Zwanger of het collectiveren van activiteiten van het Sociaal Team.

Gouda loopt regionaal (Hollands-Midden) voorop met de ketenaanpakken en de voortgang van de Uitvoeringsagenda GALA, en deelt kennis en ervaringen met andere gemeenten en de GGD.
In mei 2024 heeft de raad de Uitvoeringsagenda Gezond en Actief Leven Akkoord Gouda gekregen zoals die is vastgesteld door het college. In november is de raad geïnformeerd over de voortgang van de ketenaanpakken.

Invoering huiswerkbegeleiding

Wat hebben we afgesproken in het addendum?

- In 2023 wordt een plan opgesteld hoe huiswerkbegeleiding toegankelijk wordt gemaakt voor alle kinderen in Gouda, ongeacht het inkomen van ouders.

Wat hebben we bereikt?

Op de Rotterdampas worden vanaf november 2023 tegoedbonnen voor huiswerkbegeleiding geplaatst. Ieder kind van 7 tot en met 17 jaar uit een gezin met een beperkt inkomen, krijgt per jaar 2 tegoedbonnen op de Rotterdampas. Deze tegoedbonnen geven toegang tot een half jaar gratis huiswerkbegeleiding. De raad is hier in september 2023 over geïnformeerd. Daarnaast is het aanbod van de huiswerkbegeleiding uitgebreid: er is een nieuwe locatie bijgekomen en het aantal tijdstippen is toegenomen. De verbeterde toegang tot huiswerkbegeleiding zorgt voor meer kansengelijkheid. Tot 2025 zijn er 51 tegoedbonnen verzilverd voor gratis huiswerkbegeleiding. Om meer kinderen te bereiken worden scholen benaderd om de bekendheid van huiswerkbegeleiding te vergroten.

Ophogen inkomensregelingen naar 130 procent

Wat hebben we afgesproken in het addendum?

- In 2023 onderzoeken we of het wenselijk en haalbaar is dat de toegang tot de inkomensondersteuning in de vorm van individuele inkomenstoeslag, de fietsregeling en het Kinderfonds van de Brede School net als de andere minimaregelingen opgehoogd worden naar 130 procent van de bijstandsnorm.

Wat hebben we bereikt?

In 2023 is de inkomensgrens voor de fietsregeling en het Kinderfonds opgehoogd naar 130 procent van de bijstandsnorm. Door de verruiming van de inkomensgrens kwamen 12 gezinnen in aanmerking voor de fietsregeling en hebben 22 kinderen een nieuwe fiets gekregen. Voor de individuele inkomenstoeslag is dit niet gedaan en geldt nog steeds de inkomensgrens van 101 procent van de bijstandsnorm. Allereerst is dit juridisch ingewikkeld omdat de Participatiewet, waar de individuele inkomenstoeslag in opgenomen is, alleen geldt voor inwoners met een bijstandsuitkering. Inwoners met een inkomen boven de bijstandsnorm vallen hier dus niet onder. Er zijn gemeenten die los hiervan kiezen om deze regeling als buitenwettelijk begunstigend beleid op te nemen. Gouda heeft hier niet voor gekozen, omdat dit financieel niet haalbaar was.

Regionale centrumtaak laaggeletterdheid inclusief de impactmeting

Wat hebben we afgesproken in het addendum?

- De ambitie voor de komende jaren is om het bereik van de groep laaggeletterden met Nederlands als eerste taal (NT1) te vergroten.
- We meten periodiek de effectiviteit van beleid. Gouda bewaakt als centrumgemeente de voortgang van de regionale actielijnen.

Wat hebben we bereikt?

Het blijkt een uitdaging om NT1’ers te bereiken. In 2023 zijn er 20 NT1’ers bereikt door het Taalhuis. In 2024 zijn er in totaal 32 NT1’ers bereikt. Ook is de Volksuniversiteit aan de slag met een nieuwe lesgroep voor NT1’ers en zijn er cursussen gezondheid in simpele taal gestart om een brede doelgroep, waaronder NT1’ers, te bereiken.

De regionale actielijnen richten zich op de arbeidsmarkt, educatie, onderwijs en sociaal domein en gezondheid. De afgelopen jaren heeft Gouda samen met de regio gewerkt aan een rijk aanbod van formeel en informeel aanbod. Het lesaanbod basisvaardigheden en projecten is breder en gevarieerder, waardoor er meer deelnemers zijn bereikt. Uit de meting blijkt dat de ingezette trajecten in Gouda en de regio positieve effecten hebben. Ongeveer 72% van de deelnemers heeft een verbetering in hun taalvaardigheid behaald en 50% tot 60% van de deelnemers heeft een sterkere positie in de samenleving gekregen, blijkt uit metingen van de taalaanbieders. Ook is er samen met netwerkpartijen gewerkt aan het versterken van de kwaliteit van de lessen. Zo zijn er inmiddels meerdere werkgevers waar taalles wordt gegeven op de werkvloer.

Voortgang Taalakkoord

Wat hebben we afgesproken in het addendum?

- Met veel partijen uit de stad is het Taalakkoord ondertekend. De missie is om de laaggeletterdheid jaarlijks met 1% terug te dringen.

Wat hebben we bereikt?

De gemeente Gouda werkt beter samen met onder andere de bibliotheek (Taalhuis), Stichting Brede School, Stichting Lezen en Schrijven, vo-scholen, peuterspeelzalen, kinderopvang, informele taalaanbieders om de basisvaardigheden van Goudse inwoners te stimuleren.
Een paar voorbeelden zijn de gezinsaanpak, uitbreiden taalaanbod via Taalhuis (project Voel je Goed), Project Positieve gezondheidsvaardigheden (Vrije Universiteit), taalambassadeurs en Heel Gouda Leest.

De gemeente Gouda is zich ervan bewust dat sommige inwoners, die dienstverlening nodig hebben, laaggeletterd zijn. De gemeente gebruikt steeds meer tools (waaronder Taalmeter en trainingen voor gesprekstechnieken) om laaggeletterdheid te herkennen en goed door te verwijzen naar het geschikte (taal)aanbod.

Voortgang Direct Duidelijk

Wat hebben we afgesproken in het addendum?

- De communicatie van de gemeente wordt onder de loep genomen en aangepast aan de direct duidelijk stijl.

Wat hebben we bereikt?

De gemeente Gouda is bezig met een inhaalslag als het gaat om het verbeteren van de standaardbrieven. In mei 2024 is er een projectleider Direct Duidelijk begonnen om een jaar lang extra impuls te geven aan communiceren in begrijpelijke taal. We toetsen daarnaast of onze communicatie duidelijk is. Dat doen we onder andere met inwoners en taalambassadeurs. Duidelijke taal is een onderdeel van de gemeentelijke dienstverleningsvisie. In oktober 2024 was 25% van de standaardbrieven van de gemeente Direct Duidelijk (B1-taalniveau).

Uitbreiding taalaanbod in samenwerking met het Taalhuis

Wat hebben we afgesproken in het addendum?

- We breiden de toeleiding van laaggeletterden naar taalaanbod uit.
- We vergroten het taalaanbod. De inzet van taalambassadeurs helpt om in te zetten op wat werkt.

Wat hebben we bereikt?

Met het lokaal Plan van Aanpak Op naar een gecijferd en geletterd Gouda is er gewerkt aan het vergroten en versterken van het taalaanbod in Gouda. Hierdoor zijn er nu meer taallessen beschikbaar in Gouda. Daarnaast wordt samengewerkt met scholen om risico's op taalachterstanden tegen te gaan. Ook is het taalaanbod meer divers gemaakt om verschillende groepen te betrekken en is er een wervingscampagne Ik wil leren geweest. De campagne Ik Wil Leren heeft in 2023 gezorgd voor de aanmelding van 76 inwoners bij het Taalhuis, waaronder 10 inwoners met Nederlands als moedertaal (NT1).

Duale aanpak en routes inburgering

Wat hebben we afgesproken in het addendum?

- We streven ernaar dat statushouders duurzaam uitstromen naar (betaald) werk. Om dit te bereiken werken we met duale routes waarin taalontwikkeling en (vrijwilligers)werk worden gecombineerd.

Wat hebben we bereikt?

In 2024 zijn de randvoorwaarden georganiseerd om de inburgeringstrajecten goed duaal aan kunnen pakken; de taal leren en toeleiding naar werk loopt steeds meer gelijktijdig. Denk hierbij aan inburgeringsonderwijs in de avonden zodat statushouders de mogelijkheid hebben overdag te werken, een extra consulent werk om de focus op werk te versterken en het verbeteren van de samenwerking met de meedoenbalie in het asielzoekerscentrum. Alle statushouders hebben een op maat gemaakt plan van aanpak waarin de mogelijkheden voor duale trajecten zijn uitgewerkt.

Passende zorg en ondersteuning

Hervormingsagenda Jeugd

Wat hebben we afgesproken in het addendum?

- We volgen en implementeren (zodra deze van kracht is) de Hervormingsagenda Jeugd lokaal en regionaal.
- Gouda wacht niet af: we maken de grenzen van jeugdhulp bespreekbaar in het normaliseringsdebat en vertalen de afbakening ook in het juridisch kader (lokale verordening Jeugdhulp en Wmo). Bij de kaders voor de inkoop staan kwaliteit en effectiviteit centraal.

Wat hebben we bereikt?

De uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd loopt nu ongeveer 1 jaar. Het afgelopen jaar zijn samen met de regio prioriteiten gegeven aan bepaalde onderwerpen uit de Hervormingsagenda Jeugd, hierover is de gemeenteraad geïnformeerd op 9 juli 2024. Zo is er door Gouda geïnvesteerd in het ontwikkelen van alternatieven voor jeugdhulp met verblijf, om zo residentiële jeugdhulp te voorkomen. Als gevolg van deze investering is voorziening De

Break geopend.

Ook is er ingezet op een eenvoudigere en efficiëntere inkoop en wordt de samenwerking in de regio verbeterd. Dit is geformaliseerd in de oprichting van de Gemeenschappelijke Regeling Jeugd en Wmo per 1 januari 2025. Binnen Gouda is de inzet van consulenten bij de huisarts uitgebreid, is het Scheidingsplein gestart en wordt met een relatie- en scheidingsteam ingezet op het voorkomen van en begeleiden bij complexe scheidingen. Daarnaast is de Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp Gouda 2023 geactualiseerd in december 2023.

Realistische reeks en Wmo-maatregelen programma Sturen op zorg voor nu en straks

Wat hebben we afgesproken in het addendum?

- In lijn met het programma Sturen op Kosten (nu: Sturen op Zorg voor Nu en Straks) stabiliseren we de gemiddelde Wmo-kosten per cliënt voor hulp bij het huishouden, begeleiding en dagbesteding op het niveau van 2022 (excl. indexatie).
- We brengen het aandeel inwoners van 65 jaar en ouder met een indicatie hulp bij het huishouden terug van 1 op 9,4 in 2021 naar 1 op 9,75 in 2025 om de besparing van € 322.000 te realiseren.

Wat hebben we bereikt?

De ingezette maatregelen vanuit het programma Sturen op Zorg voor Nu en Straks (inzet van een gedragswetenschapper, werkinstructies, collegiale toetsing, casemanagement, intervisie en (integrale) casuïstiek bespreking) hebben bijgedragen aan een meer uniforme werkwijze en een beter passende inzet van geïndiceerde Wmo-zorg. Deze maatregelen hebben in 2023 bijgedragen aan de stabilisatie van de gemiddelde Wmo-kosten per cliënt op het niveau van 2022.

De besparing van € 322.000 hoort bij herinvoering van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage door het Rijk. De gedachte hierbij is dat door de herinvoering minder inwoners gebruik zullen maken van hulp bij het huishouden als Wmo-maatwerkvoorziening. De herinvoering van de inkomensafhankelijke bijdrage is inmiddels uitgesteld naar 2027. Daarom zijn de hieraan gekoppelde besparing en de doelstelling van 1 op 9,75 inwoners met een indicatie hulp bij het huishouden ook uitgesteld.

Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen

Wat hebben we afgesproken in het addendum?

- We gebruiken de actielijnen uit het landelijke programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen (WOZO) als leidraad voor een lokaal plan van aanpak rond ouderen, samen met onze lokale en regionale partners. In het plan bundelen we wat we al doen en nemen we op wat aanvullend nodig is.

Wat hebben we bereikt?
Ouderen zijn in Gouda een aandachtsgroep binnen het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Er zijn twee actielijnen vanuit de lokale uitvoeringsagenda GALA Gouda: gezond leven en mentale gezondheid. De actielijnen zijn een kapstok voor diverse thema's die van invloed zijn op gezond ouder worden en lang zelfstandig kunnen blijven wonen. Vanuit het deelplan ouderen is in beeld gebracht welk aanbod er al is voor ouderen. In het kwalitatief cliëntervaringsonderzoek Wmo dat eind 2023 werd uitgevoerd, bleek dat oudere inwoners nog niet altijd voldoende bekend zijn met de ondersteuningsmogelijkheden in Gouda. Dit heeft geleid tot de volgende acties:

- Het vergroten van de zichtbaarheid en vindbaarheid van de ouderenvoorlichting. Hiervoor is in 2024 de brief aan inwoners aangepast in samenwerking met het Taalhuis. Daarnaast is gewerkt aan de deskundigheidsbevordering van de ouderenvoorlichters.
- Het starten van een bewustwordingscampagne op de overkoepelende thema's voor ouderen. Hiervoor is via stadsgesprekken met ouderen in november 2024 eerst gepeild wat ouderen belangrijk vinden en nodig hebben. De thema's waar de campagne zich op richt zijn: passend wonen, meedoen en bewegen, (financiële) veiligheid, eenzaamheid, betekenisvol leven en ondersteuning vinden in de stad.
- Ook blijft de campagne over dementie doorlopen om het zijn van een dementievriendelijke gemeente te versterken en te borgen.
- We werken vanuit de woonzorgvisie samen met het ruimtelijk domein: we maken jaarlijks prestatieafspraken met wooncorporaties, bijvoorbeeld over de uitvoering van het convenant Voorkomen Huisuitzettingen en het realiseren van stallingen voor scootmobielen.
- Het uitbrengen van een ouderengids waarin al het aanbod voor ouderen gebundeld is.

Mantelzorgbeleid: ontwikkeling Odensehuis (De Buurvrouw Zoutman) en project Mockingbird

Wat hebben we afgesproken in het addendum?

- We onderzoeken of we in Gouda een Odensehuis kunnen ontwikkelen. Een Odensehuis is een informatie-, advies- en ontmoetingsplek voor mensen met (beginnende) dementie en hun mantelzorgers, familie en vrienden.
- Mockingbird is gestart in Waddinxveen. Mockingbird is een concept waarbij ervaren pleegouders andere pleegouders ondersteunen. Op basis van de ervaringen in Waddinxveen willen we vaststellen of uitbreiding naar Gouda wenselijk is.

Wat hebben we bereikt?
In april 2024 is De Buurvrouw Zoutman in Gouda geopend. De Buurvrouw Zoutman is een laagdrempelige ontmoetingsplek voor iedereen, maar speciaal ontworpen voor inwoners met geheugenproblemen en dementie en hun naasten. Er zijn een professional en vrijwilligers aanwezig die kunnen helpen bij vragen over zorg, welzijn en wonen. Hiermee is De Buurvrouw Zoutman de Goudse invulling van het Odensehuis.

Op dit moment zijn er in het kader van Mockingbird in de regio Midden-Holland 2 zogenaamde 'constellaties', netwerken van een ervaren pleeggezin met daar omheen een aantal pleeggezinnen die steun vinden bij het ervaren pleeggezin. De ervaringen van de pleeggezinnen zijn positief. Pleeggezinnen vinden veel emotionele en praktische steun bij elkaar. Voor de jeugdigen wordt de situatie genormaliseerd; ze vinden aansluiting bij de andere (pleeg)kinderen en er ontstaan vriendschappen. Een bijkomstigheid is dat doordat pleegouders steun vinden bij elkaar professionele ondersteuning niet of minder nodig is. Omdat

de looptijd nog niet zo lang is, is er weinig kwantitatieve data over het effect van Mockingbird beschikbaar. Eind 2024 is besloten om Mockingbird met 1 jaar te verlengen.

Integrale dienstverlening sociaal domein

Programma doorontwikkeling integrale uitvoeringsorganisatie: casemanagement en regie

Wat hebben we afgesproken in het addendum?

- We zetten de POK-middelen (Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag) vanuit het Rijk in om de gemeentelijke dienstverlening te versterken.

Wat hebben we bereikt?

In 2023 is het meerjarige programma Doorontwikkeling integrale uitvoeringsorganisatie gestart. Het programma richt zich op vier punten:

- Verbetering van de toegankelijkheid van de frontoffice;
- Meer tijd en resultaat voor de inwoner/klant;
- Faciliteren van de uitvoering om de vraag integraal op te pakken;
- Versterking van de rechtsbescherming (het sociaal raadsliedenwerk).

Binnen het programma heeft de focus de afgelopen twee jaar intern gelegen op casemanagement en regie. In maart 2024 is de driejarige pilot casemanagement jeugd en Wmo gestart. Inmiddels kunnen alle betrokken casemanagers werken in de daarvoor bestemde systemen. Er vinden momenteel tussenevaluatiegesprekken plaats met cliënten en aanbieder. Eindevaluaties zijn nu nog niet van toepassing. In het cliëntervaringsonderzoek van 2025 hopen we de eerste resultaten van de invoering van casemanagement te zien in een verbetering van de cliënttevredenheid.
Voor het goed uitvoeren van regie is er een regiekaart ontwikkeld. Die is in het eerste kwartaal van 2025 in heel de uitvoeringsorganisatie uitgerold.

Voor het versterken van de rechtsbescherming van inwoners zetten we de sociaal raadslieden van het Sociaal Team in. Hun taak is de afgelopen twee jaar veranderd: waar zij eerst met name hun collega's adviseerden, adviseren zij nu direct inwoners. Daarnaast werken ze aan het vergroten van hu bekendheid door bijvoorbeeld voorlichtingen te geven op scholen.